

dersom ikke det danske Landbrug havde kunnet holde sine Erhverv ved lige til Styrkelse af det økonomiske Liv baade herhjemme og udadtil. Medens alle andre nu lukker og siger: Vi kan ikke mere, er det Landbruget, til hvilket man — og det er der heller ikke i disse Dage gjort nogen Indsigelse imod — maa vende sit Øje.

Jeg vil nu gøre nogle Bemærkninger om Formen for Besiddelse af Jord. Det har været fremme i disse Dage i Debatter, om det skal være Selveje eller Fæste, og man vil jo gerne give det Udseende af, at Eje eller Fæste er lige godt; det hævdes i alt Fald stærkt af flere ærede Medlemmer. Men lad os nu se paa de Oplysninger, der er fremkommet. Man har sagt — og det var det ærede Medlem Hr. Mads Larsen, tror jeg, der sagde det først —, at af de oprettede Statshusmandsbrug, som altsaa fuldstændig er Selvejeformen, er i alt Fald de 90 pCt. saadanne, hvorom det kan siges, at det er velstillede, lykkelige og gode Hjem, med andre Ord, at det er et socialt Gode, der er opnaaet ved Oprettelsen af disse Brug. Med Hensyn til den anden Form for Besiddelse af Jord, Statsfæste, giver de Oplysninger, der er kommet frem i disse Dage, os det Billede, at 99 pCt. af dem er daarligt stillede og klager sig, og mange af dem siger — og det siges at være rigtigt —, at de ikke kan bestaa. Er de da kommet under slettere Kaar? Man skulde jo synes, at den Støtte, de havde faaet, var saa stor, at der maatte kunne blive nogenlunde gode Kaar for Brugerne. Alligevel er det faktiske Forhold altsaa dette, at 99 pCt. af dem, der her har været stærkest omtalte, Kolonisterne paa Egholm, siger: Vi kan ikke klare os; vi skal have endnu mere fra Staten. Jeg synes ikke, det er noget, der taler for, at man føler større Tilfredshed ved den Form for Besiddelse af Jord end ved Selvejeformen. Men det er heller ikke rigtigt, naar det paastaas, at de er lige gode. Der er megen Forskel. Der er nævnt mange Forskelligheder, og jeg skal ikke gentage dem, men kun pege paa, hvad der staar i Loven om Udstykning af Jorder i offentligt Eje § 8; saa vil De se, at der er en himmelvid Forskel paa den Form for Besiddelse, som vi har efter den bestaaende Udvikling og de bestaaende Love, og den, der er indført ved Loven af 1919. § 8 i denne Lov slaar fast, at en Bruger af saadan Jord ikke maa destruere Overfladen, som det hedder, det vil sige, han maa ikke gøre noget ved den, der kan betragtes som ødelæggende. Det gælder ogsaa for Gravning af Ler, Gravning af Kalk o. lign., som er nævnt i Paragraffen. Hvis en Statshusmand,

Hvis Brug er oprettet efter Statshusmandsloven, finder en Mergelgrav eller en Lergrav eller andet, som man kan sige kan give et Udbytte til Fordel for hans Bedrift, har han Ret til at udnytte den, thi han er Ejer af sin Jord. Men en Bruger af en Ejendom, der er oprettet i Henhold til Loven om Udstykning af Jorder i offentligt Eje, har ikke denne Ret, han skal søge Dispensation hos Ministeren, der ganske vist kan give ham Tilladelse til at udnytte sin Ejendom paa denne Maade. Vi ser altsaa, hvor lidt han i Virkeligheden selv har Raadighed til at udnytte Jorden paa den Maade, han nu finder er bedst tjenlig for ham. Jeg forstaar ogsaa nærmest, at det var den korrekte Opfattelse, Landbrugsministeren gav Udtryk for, da han talte om, hvad det betød, at de Herrer ivrer saa voldsomt imod dette Lovforslag og siger: Dersom vi ikke kan faa indført en Bestemmelse om Ekspropriation o. s. v., maa man ikke vente, at vi gaar med til det. Jeg vil nu sige, at min Angst er ikke stor i saa Henseende. Jeg tror, at selv de, der har talt stærkest, nok i sidste Instans gaar med til Lovforslaget, thi jeg tror, at den danske Husmandsstand forstaar, at dette Lovforslag er af overordentlig meget større Betydning for dem end Jordlovene af 1919. Derfor er jeg vis paa, at selv om de Herrer siger, at vi slet ikke maa regne med, at de er villige til at gaa med, skal de alligevel nok gaa med. Jeg vilde blive meget skuffet, hvis de ikke gør det, men jeg er vis paa, at de gaar med, selv om de ikke faar noget af de stærke Krav, der er stillede, opfyldt, og jeg vil haabe, at de ikke faar en eneste Indrømmelse i saa Henseende.

Jeg vil rette en Henstilling til den højtærede Landbrugsminister i Anledning af, at der igennem disse Krigskaar forskellige Gange har maattet forelægges og vedtages Love, som skulde raade Bod paa det, som den almindelige Udstykningslov ikke kunde give fuld Sikkerhed imod, nemlig Nedlægningen af smaa Brug. Vi har i Øjeblikket ikke nogen saadan midlertidig Lov. (Afbrydelse). Nej, den maa vist være udløbet den 1. April 1920, jeg tror ikke, den er fornyet. Men under Behandlingen af disse foreløbige Love har man baade her i Tinget og i Udvalg sagt: Er det ikke betimeligt og nødvendigt, at vi kommer til en samlet Lovgivning for hele Jordstykningssomraadet? Jeg tror nok, at det fra alle Sider har været ønsket, at man kunde komme til en saadan Forandring eller en saadan Behandling af denne Lovgivning, og det vil jeg meget henstille til den højtærede Landbrugsminister at tage under velvillig Overvejelse.